

عنوان مقاله:

بررسی علل ایجاد فرسایش آبکندی استان گیلان

محل انتشار:

دومین کنفرانس سراسری آبخیزداری و مدیریت منابع آب و خاک (سال: 1384)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

محمد رضا پورنصراله - کارشناس ارشد

شهریار صبح زاهدی - کارشناس ارشد مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی گیلان

مسعود علی دوست - کارشناس ارشد مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی گیلان

خلاصه مقاله:

مطالعات اخیر نشان می دهد فرسایش آبکندی یکی از منابع اصلی رسوب در مناطق فرسایشی می باشد و آبکندها در خطوطی موثر برای حمل رواناب و رسوبات اراضی بالا دست به مناطق پایین دست و کانالهای دائمی عمل می کنند ، و در این نقاط آبکندها توسعه می یابند. این مطالعه به منظور بررسی اهمیت و گسترش فرسایش آبکندی استان گیلان انجام پذیرفته است ، در این تحقیق توزیع مکانی مناطق آبکندی ، با استفاده از اطلاعات اداره آبخیز داری ، بازدیدهای میدانی نقشه پراکنش آنها با مقیاس 1/750000 فراهم گردید. سپس مناطق آبکندی دارای مساحت بزرگتر از 500 هکتار را بصورت دقیق از نظر ویژگیهای اقلیمی ، خاکشناسی، کاربری اراضی و مورفومتریک مورد بررسی قرار گرفت . و اقلیم آنها با استفاده از روش دومارتن گسترده مشخص ، سپس در هر اقلیم دو منطقه آبکندی انتخاب و در هر منطقه سه آبکنده جهت برداشت نمونه خاک از فاصله 50 ، 25 و 75 درصد رأس آبکندها، نقشه برداری از پلان عمومی و نیمرخ طولی و اندازه گیری عرض بلاوپائین و عمق آنها انجام شد. و در پرسشنامه ای جهت تکمیل اطلاعات صحرائی از قبیل علل ایجاد آبکندها ، کاربری اراضی ، خسارات محتمل در منطقه آبکندی و پائین دست آنها برای هر منطقه تکمیل گردید. آبکندها عمدتاً در اطراف زهکشی های طبیعی منطقه ایجاد شده است. دارای پلان عمومی خطی ، پلان راس عمودی و یا تدریجی است و ارتفاع سر آبکندهای این مناطق در اکثر موارد کمتر از یک متر می باشد و جزء آبکندهای کم عمق به حساب می آید. و دارای مقطع لاشکل در مناطق دشتی و لاشکل در مناطق کوهستانی می باشند. عموماً دارای خاک سطحی با بافت کلی لومی تا سیلتی کلی و سیلتی کلی لوم می باشند. پوشش گیاهی غالب اطراف آبکندها مرتعی و وضعیت پوشش گیاهی ضعیف تا متوسط است. به نظرمی رسد که در مناطق معتدل و مرطوب به ترتیب اهمیت عواملی مانند عدم رعایت اصول جاده سازی و طراحی آبگذرها، درصد بالای سنگریزه، قطعات سنگی، فشار چر ای بیش از حد دام در اراضی مرتعی (کاهش نفوذ پذیری خاک) در نتیجه باعث افزایش رواناب می شود، و در مناطق نیمه خشک عواملی مانند شوری و عدم پایداری خاکدانه ها، عدم رعایت اصول مهندسی در طراحی آبگذرها، درصد بالای سنگریزه، قطعات سنگی و صخره ای در ایجاد و توسعه آبکندها می توانند موثر باشند

کلمات کلیدی:

فرسایش آبکندی - ایجاد آبکندها - گسترش آبکندها - راس آبکندها - مورفوکلیماتیک - گسترش آبکندها - استان گیلان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/107872>

